

Lluís Maria Xirinacs, la veu espiritual del poble

La seva radicalitat no violenta i la defensa de les llibertats el van convertir en un referent. Deu anys després de la seva mort, Lluís Busquets publica una biografia monumental que repassa la vida i el pensament del polític i filòsof

NÚRIA JUANICO

“Hem d’anar contra els forts mentre siguem febles i contra nosaltres mateixos quan siguem forts”, proclamava Lluís Maria Xirinacs. Proposat tres vegades per al premi Nobel de la pau, alguns el consideraven el Gandhi català, però no sempre va ser comprès i alguns sectors creien que era un il·lús o un il·luminat. Quan va morir, Jordi Pujol va dir d’ell: “Era un profeta que ens ha fustigat a tots els polítics en vida i ho seguirà fent després de la seva mort”.

Deu anys després d’aquestes paraules, el periodista i escriptor Lluís Busquets i Grabulosa –que és coautor de dos volums d’assaig conjuntament amb Xirinacs i de quatre llibres publicats després de la seva mort– en publica una biografia monumental titulada *Xirinacs. El profetisme radical i no violent* (Balasch Editor). El llibre, que es podrà com-

Amb l'ARA Aconsegueix amb el diari la biografia de Xirinacs el cap de setmana de l'1 i 2 d'abril per 20 euros

prar amb l'ARA el cap de setmana vinent, fa un repàs exhaustiu de la vida i el pensament del sacerdot i polític pacifista, que va convertir-se en un referent a Catalunya durant els anys 70 i 80. “Era un personatge molt bèstia i intel·ligent, una persona fora de sèrie”, el descriu Busquets, que va conèixer-lo a finals dels anys 60.

Aleshores faltaven 10 anys perquè Xirinacs protagonitzés la seva primera vaga de fam, que va tenir lloc el 1969 a Montserrat. “Volia demanar la separació entre l'Església i l'estat. Com que ningú li feia cas, va imprimir centenars de fulls amb els motius de la protesta i els va repartir pel centre de Barcelona. El van empresonar”, recorda Busquets. Aquella primera vaga va servir “d’entrenament” per a les que

vindrien després. Durant el Nadal del 1971 va fer 21 dies de dejuni per exigir “eleccions de veritat als Països Catalans”. Segons Busquets, aquesta acció “va ser l’espurna de la creació de l’Assemblea de Catalunya, que és el germen de l’actual Assemblea Nacional Catalana”.

Però, probablement, una de les imatges que ha quedat més fixada en la memòria col·lectiva és la de Xirinacs assegut davant de la presó Model per demanar l’amnistia. “S’hi va estar 12 hores diàries des del 1975 fins al 1977, quan la va aconseguir”, explica l’autor del llibre, que inclou un recull d’imatges de totes les etapes vitals de Xirinacs. Abans i després d’aquesta fita va ser empresonat i torturat nombroses vegades. La biografia inclou fragments dels dietaris i els documents escrits pel sacerdot. En un d’ells, relata com la policia el va apallissar perquè abandonés la vorera. “Ens tustaren tan fort que vam haver de ser portats directament a l’Hospital Clínic”, es-

criu Xirinacs, que narra com va fer prometre a un policia que no utilitzaria la violència, però que l’agent va trencar la paraula en un no-res. De la seva lluita política, Busquets creu que n’ha quedat “el fet que Catalunya mai ha volgut la violència”.

De la Model al Senat

“Avanço a pas de formiga empentat pel poble”, assegurava Xirinacs. Tot i això, el 1977 va fer un salt de grans dimensions: es va convertir en el senador independent més votat d’Espanya. Durant aquella època “trepitjava les catifes del Senat al matí i es passava les tardes a les rajoles de davant la Model”, diu Busquets, que subratlla que “tenia la gent al costat però feia nosa als polítics”. L’oposició a la Constitució, que rebutjava perquè no acceptava la nació catalana, no va agradar als dirigents. “Deia que ho pagaríem car i ja s’ha vist. No se li pot negar la visió profètica”, destaca l’autor del llibre, que admet que no és un biògraf neutral perquè està a favor del protagonista, però assegura que no n’ha amagat res.

La biografia aborda les vivències de Xirinacs els últims anys del segle XX amb una part titulada *La vida oculta*. Durant els anys 80 i 90 va renunciar a la projecció pública, es va secularitzar i va matricular-se a la universitat per doctorar-se en filosofia. Va tornar a l’acció l’any 2000 amb una plantada a la plaça Sant Jaume de Barcelona per demanar una Assemblea d’Assemblees dels Països Catalans. Busquets assenyala que en aquesta protesta “va patir” perquè “no tenia salut per aguantar 12 hores diàries”. Xirinacs va tornar a entrar a la presó el 2004. L’Onze de Setembre de dos anys abans havia fet un discurs al Fossar de les Moreres que el va desacreditar molt perquè es va declarar amic d’ETA i de Batasuna. “Davant del jutge va matisar que el discurs era no violent i que seguia la doctrina de Gandhi, però els mitjans no ho van voler publicar”, lamenta Busquets. Arran de les seves accions va acabar entre reixes acusat de terrorista, però va sortir pocs dies després gràcies al suport de la premsa i de la gent.

El 2007 Xirinacs va decidir dur a terme una “ofrena de vida” i va deixar de menjar fins que va morir. Van trobar el seu cos al paratge de Can Pegot. Els últims anys els va dedicar a elaborar el Model Global, un model filosòfic de coneixement de la realitat. “Va ser un avançat al temps”, afirma Busquets, que el compara amb Ramon Llull. “Fins ara no hem entès l’obra lul·liana. Amb Xirinacs potser passarà el mateix i no se l’entendrà del tot fins d’aquí uns quants segles”, diu. ♦

01. CAMPANYA ELECTORAL PERQUÈ XIRINACS ENTRI AL SENAT EL 1977. 02. LA MARXA DE LA LLIBERTAT DEL 1976. 03. PROTESTA DAVANT DE LA MODEL PER DEMANAR L'AMNISTIA. 04. XIRINACS EN UN MÍTING DEL BLOC D'ESQUERRES D'ALLIBERAMENT NACIONAL (BEAN). ARXIU XIRINACS